

Brâncoveanu s-a implicat consistent în aceste tratative de pace, fiind direct interesat, conflictul dintre cele două părți fiind la granița Țării Românești. Condica Vistieriei înregistrează cu această ocazie *Rânduiala unui bir ce s-a scos pentru carele solului nemțesc, pre județe la birnici, precum arată în jos. Ghenarie 1, leat 7208*⁴⁵, (1 Ianuarie 1700), informație dată și de cronică lui Radu Greceanu: „... au venit poruncă împărătească ca să dea măriia sa o sumă mare dă cară cu cai și cai slobozi, ca să fie dă treaba solului nemțescu, carele mergea la împărăție.”⁴⁶. Din paginile Condiții vistieriei Țării Românești, observăm că Rami Mehmet a primit plocoane de fiecare dată de la Brâncoveanu în perioada cât a fost reis-efendi, unele plocoane deosebit de consistente⁴⁷. Ulterior, în Ianuarie 1703, Rami Mehmet a ajuns mare vizir, dovedindu-se că plocoanele oferite de Brâncoveanu de-alungul anilor cât a fost *reisülküttap* n-au fost zadarnice. Această politică a lui Brâncoveanu față de demnitarii otomani⁴⁸ o putem defini ca un *modus vivendi* cu o putere militară superioară în fața căreia poți obține unele victorii dar nu te poți angaja singur într-o confruntare militară prelungită sau de amploare. Se poate afirma și în acest caz, că Brâncoveanu se ghida după principiul „celor puternici e mai bine să le dai tu decât să vină să-și ia ei singuri”.

Ploconul ca atú în diplomație nu e o invenție brâncovenească, toți domnitorii Țărilor Române apelau la el⁴⁹. Brâncoveanu condamnă ploconul acordat oficialilor otomani (altul decât cel de bairam) în fața lui Mustafa II așa cum menționam mai sus dar se folosea de el în funcție de conjunctură, căutând pe de-o parte să-l înregistreze în Condica vistieriei sub formă de biruri extraordinare (cazul birurilor pentru diferite plocoane mai speciale și mai consistente, legate de evenimente, nu ne referim la cele de curtoazie) menționate mai sus: *ploconul vizirului, hanului împăratului* etc, toate birurile în denumirea cărora se menționa explicit termenul *plocon* – mențiune punctuală, făcută la adresa otomanilor pentru a motiva ulterior cererile de *scădenii*, amânări de plăți șamd. adăugând aici și intrigile, pârile, plângerile boierilor ce contestau în fața otomanilor domnia lui Brâncoveanu, având ca leitmotiv „proasta guvernare”. Toate aceste biruri în care termenul *plocon* era menționat, puteau fi justificate în fața sultanului, Brâncoveanu, ca *bey* al Țării Românești (*Eflak*) neavând voie să *sărăcească cu biruri rayaua plătitoare de haraci*. Pe de altă parte, acolo unde interesul domniei cerea, se evita menționarea în Condica vistieriei a termenului *plocon*, chiar dacă suma de bani colectată era destinată exclusiv plocoanelor – cazul *Rânduialii de dajdia mierii ce s-a scos pre județe pe siliști de au dat cu toții cum arată în jos. Iulie 4, leat 7208* (1700)⁵⁰. Nici vorbă de plocon în titulatura birului, alături extraordinar (fuseseră deja instituite în acel an *birurile mierii și a cerii împărătești*, biruri obișnuite, binecunoscute) deși suma de bani colectată (de zece ori mai mare decât a unui bir al mierii obișnuit) a fost destinată exclusiv plocoanelor otomanilor⁵¹. Nu trebuia să fie înregistrat în Condica vistieriei un bir referitor la plocon cu acea ocazie, pentru că în realitate demnitarii otomani au prins momentul (plângerile boierilor complotiști – era vorba de o *hiclenie* la adresa lui Brâncoveanu în spatele căreia se afla marele vizir Amcazade Köprülü Hüseyin) și l-au exploatat, sultanul Mustafa II nefiind la curent cu *hiclenia*, de unde și aluziile lui Brâncoveanu trei ani mai târziu la corupția aparatului administrativ otoman, fără însă a nominaliza vreun demnitar. Brâncoveanu practica acordarea de plocoane într-un fel aparte, diferit față de predecesorii săi. Însăși vel vistiernicul avea în sarcină achiziționarea de bunuri de prestigiu pentru acordarea de plocoane, acest lucru observându-se în momentul mazălirii, când otomanii au cercetat cu de-amănuntul vistieria, în care s-au găsit doar 4050 taleri (plus 12000 ughi în cămara domnească), „... dar valoarea vaselor de argint, șeilor, hainelor căptușite cu blănurile cele mai de preț și podoabelor cailor care s-au găsit e neprețuită. S-a făcut un inventar de către trei secretari”⁵².

⁴⁵ Condica..., p. 528

⁴⁶ Radu Greceanu, *Istoria domniei...*, pp. 130-131.

⁴⁷ Condica..., pp. 395, 507, 516, 538, 539, 631 și 652.

⁴⁸ Extinsă inclusiv la sangeac-beii otomani de la graniță - Vilică Munteanu, *Cu privire la unele relații dintre Constantin Brâncoveanu și dregătorii otomani din cetățile de pe malul drept al Dunării*, în *Carpica*, XXI, 1990, pp. 37-51.

⁴⁹ Alexandru Constantinescu, *Ploconul*, în *Studii și materiale de istorie medie*, VI, pp. 217-225.

⁵⁰ Condica..., p. 568.

⁵¹ Mai pe larg, Dragoș Ungureanu, *Culisele unui complot boieresc reflectate în sursele istorice: hiclenia din vara anului 1700 împotriva lui Constantin Brâncoveanu*, în *Miscellanea historica in honorem Professoris Marcel Dumitru Ciucă septuagenarii*, Brăila-Pitești, 2013, pp. 435-459

⁵² Afirmă Bartolomeo Ferrati, protomedicul curții domnești, martor al mazălirii și (poate) al cercetării vistieriei, într-o scrisoare către baronul general von Tige, cf. *Călători străini despre Țările Române*, vol. VIII, îngrijite de Maria

În încheiere, putem afirma că politica lui Brâncoveanu față de Înalta Poartă prin rezolvarea problemelor dintre otomani și români cu ajutorul plocoanelor a fost una pozitivă, în mare reușind să evite evenimente care ar fi costat mult mai mult, nu doar în bunuri materiale dar și în vieți omenești imposibil de înlocuit, dacă ne gândim la evitarea implicării Țării Românești în acțiunile militare ale Imperiului otoman. De asemenea tot aici se încadrează evitarea transformării Țării Românești în teatru de război între habsburgi, ruși, otomani și tătari, situație în care pagubele ar fi fost incalculabile. În situația în care alt mijloc de convingere nu exista, ploconul *cu* sau *afară den obicei*, rămânea singura soluție viabilă, pe care Constantin Brâncoveanu a aplicat-o în mod calculat.

Holban, M.M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Paul Cernovodeanu, București, 1980-1997, pp. 402-403. Inventarul cu ce s-a găsit în vistierie a fost publicat de către Mihai Maxim, *The institution of "müsâdere" (confiscation) in the Ottoman-Romanian relations: an inventory of Constantin Brâncoveanu's property seized to the Ottoman public treasury*, în *Romano-otomanica, Essay & documents of turkish archives*, Istanbul, 2001, p. 173-201. Sumele de bani descoperite în vistierie sunt mult mai mari, de ordinul sutelor de mii în guruși. Bunurile descrise de Bartolomeo Ferrati se regăsesc în inventarul otoman și sunt din categoria celor pe care Condica vistieriei le înregistrează ca fiind acordate drept plocoane.